

Κέρκυρα και μαζικός τουρισμός: Ένα νησί αφιλόξενο για τους ίδιους τους κατοίκους του

written by Piera Del Bando | 30.01.2023

Σε άρθρο του στην εφημερίδα *Irish Times*, ο Ιρλανδός συγγραφέας *Richard Pine*, που κατοικεί μόνιμα στην Κέρκυρα, γράφει για τον μαζικό τουρισμό και τον κίνδυνο να μετατραπεί η Κέρκυρα σε μία απλή “παράσταση” για τους επισκέπτες της, χωρίς θέση για τους κατοίκους της.

Αναδημοσιεύουμε από το [Corfupress.com](https://www.corfupress.com).

Κάθε χρόνο, γύρω στα τέλη Οκτωβρίου, οι μόνιμοι κάτοικοι ξανακατακτάμε τους δρόμους. Δεν πρόκειται για πολιτική πράξη. Δεν απαιτεί διαδήλωση διαμαρτυρίας, πανό ή τσιρλίντερς. Ή χρήση αστυνομίας. Απλώς περπατάμε γύρω από την πόλη – τα όμορφα δρομάκια και τα στενά σοκάκια της, από τα οποία μας έδιωξαν από τις αρχές της άνοιξης οι ορδές των τουριστών που περιπλανιούνται με άσκοπη περιέργεια.

Μια πρόσφατη μελέτη προειδοποίησε ότι η Αθήνα έχει επίσης φτάσει σε σημείο κορεσμού – στην περίπτωση της, λόγω της έκρηξης της διαθεσιμότητας του Airbnb που έχει αυξηθεί κατά 500% τα τελευταία επτά χρόνια. Η μελέτη αναφερόταν στην «ικανότητα τουριστικής χωρητικότητας», η οποία καθορίζεται από το «μέγιστο αριθμό κόσμου που μπορεί να επισκεφθεί έναν τουριστικό προορισμό χωρίς να προκαλέσει αρνητικές επιπτώσεις στο φυσικό, οικονομικό και κοινωνικο-πολιτιστικό

περιβάλλον». Στην Αθήνα, αλλά και σε πολλά άλλα τουριστικά μέρη της Ελλάδας, ο αριθμός αυτός έχει ήδη ξεπεραστεί.

Στο μικροσκοπικό κυκλαδίτικο νησί της Σαντορίνης, οι αμπελουργοί παραπονιούνται εδώ και χρόνια ότι χάνουν καλλιεργήσιμη γη για νέα ξενοδοχεία, θέτοντας έτσι σε κίνδυνο το μοναδικό προϊόν τους, το Ασύρτικο κρασί του που οφείλει την ξηρή του ποιότητα στο ηφαιστειακό έδαφος του νησιού.

Στην κοντινή Ίο, όπου ο Ιρλανδός Philip Corrigan λειτουργεί μια εξειδικευμένη τουριστική επιχείρηση, ο ανταγωνισμός από τεράστια θέρετρα έχει σχεδόν σβήσει τους ιδιαίτερους υγροβιότοπους και τη βιοποικιλότητά τους. Στην Κέρκυρα, δύο τεράστιες επενδύσεις απειλούν να καταστρέψουν μοναδικά οικοσυστήματα που δυστυχώς δεν προστατεύονται από το νόμο. Η περιβαλλοντική ζημιά δεν μπορεί να αντιστραφεί.

Μόνο στην Κέρκυρα, 1,7 εκατομμύρια τουρίστες έφτασαν αεροπορικώς πέρυσι, χωρίς καν να αναφερθούμε στις δεκάδες χιλιάδες που έρχονται για ημερήσια εκδρομή από τα κρουαζιερόπλοια. Οι τελευταίοι, μάλιστα, ακολουθούν τους οδηγούς τους γύρω από τα κύρια αξιοθέατα και αναρωτιούνται πιθανώς αν αυτό που βλέπουν είναι στο Ντουμπρόβνικ ή τα Χανιά!

Οι ειδικοί λένε επανειλημμένα ότι η έλλειψη ενός καθολικού και συντονισμένου σχεδίου θα καταστρέψει τελικά το ίδιο το προϊόν που αποτελεί τη μοναδική, την πολυτιμότερη βιομηχανία της Ελλάδας. Η Ελλάδα, κάποτε αποτελούσε μια αφετηρία για τη Δημοκρατία και τη Φιλοσοφία. Τώρα, αποτελεί απλώς ένα ακόμα τουριστικό προορισμό...

Οι προειδοποιήσεις δεν λαμβάνονται υπόψη, για τον ίδιο λόγο που καταστρέφονται με την άκρατη δόμηση οι φυσικές ομορφιές των νησιών: ο λόγος είναι η απληστία.

Ο ελληνικός τουρισμός είναι πλέον θύμα της δικής του επιτυχίας. Ήδη από τη δεκαετία του 1960, ο Lawrence και ο Gerald Durrell, που ζούσαν στην Κέρκυρα τη δεκαετία του 1930, έβλεπαν το «γρήγορα πλουτισμό» ως κινητήρια δύναμη για την τουριστική ανάπτυξη.

Μας λένε ότι το 20% του εθνικού εργατικού δυναμικού απασχολείται στον τουρισμό, αλλά σε τουριστικούς προορισμούς όπως η Κέρκυρα, η Μύκονος και η Σαντορίνη, σχεδόν όλοι, από γιαγιάδες μέχρι μικρά παιδιά, απασχολούνται σε κάποια πτυχή του τουρισμού από την οποία εξαρτάται η διαβίωση τους στις μέρες μας.

Χωρίς τον τουρισμό, ο οποίος συνεισφέρει πάνω από το 25% του ΑΕΠ, η Ελλάδα θα ήταν οικονομικά νεκρή. Με τον τουρισμό κινδυνεύει με κοινωνικό και πολιτιστικό θάνατο. Πώς πρέπει να προστατευθεί και να διατηρηθεί η ποιότητα ζωής των ανθρώπων που ζουν μόνιμα στην Ελλάδα εάν ενθαρρύνεται η ανεξέλεγκτη αύξηση του αριθμού των τουριστών;

Έχει υποστηριχθεί ότι οι «στρατηγικές» εξελίξεις στην Ίο, την Κέρκυρα, την Πάρο

και την Κέα, που χρηματοδοτούνται από ξένους επενδυτές, είναι ο μόνος τρόπος για να προχωρήσει η τουριστική ανάπτυξη. Όμως, ενάντια σε αυτή την επιμονή για τεράστιες ξένες επενδύσεις, έχει υποστηριχθεί από τους ντόπιους ότι «ο υπερτουρισμός είναι μια προβληματική επιλογή και η υιοθέτηση του τουρισμού μεγάλης κλίμακας δεν είναι η μόνη λύση, ειδικά για τα νησιά.

Για τους μήνες του χειμώνα, απολαμβάνουμε την απόλυτη ευχαρίστηση να μπορούμε να περπατάμε στα στενά δρομάκια χωρίς εμπόδια, χωρίς κοπάδια τουριστών που φαίνονται ανίκανοι να καταλάβουν το «συγγνώμη» σε οποιαδήποτε γνωστή γλώσσα. Όμως η τουριστική περίοδος χρόνο με το χρόνο απλώνεται. Κάθε χρόνο, παραδίδουμε τους δρόμους στους τουρίστες λίγο νωρίτερα και τους ανακτούμε λίγο αργότερα.

Για 400 χρόνια, η Κέρκυρα βρισκόταν υπό ενετική κατοχή και σήμερα, αντανακλά την πολιτιστική και αρχιτεκτονική κληρονομιά που οι Βενετοί κατακτητές της άφησαν. Αλλά υποφέρουμε από την ίδια ασθένεια με τη Βενετία.

Η συγγραφέας Donna Leon, τόσο με τα δικά της λόγια όσο και με αυτά του φανταστικού της ντετέκτιβ, Guido Brunetti, καταγράφει εδώ και δεκαετίες τη διάβρωση της «πραγματικής» Βενετίας: την αντικατάσταση των παραδοσιακών χειροτεχνιών και δεξιοτήτων από καφετέριες και ξένα σουβενίρ.

Το πιο «αυθεντικό γυαλί Murano», ένα από τα εμπορικά σήματα της Βενετίας, κατασκευάζεται σήμερα στην Τσεχική Δημοκρατία. Πολλά από τα «παραδοσιακά ελληνικά» προϊόντα κατασκευάζονται στην Κίνα ή την Ταϊβάν. Και γιατί ένας Βρετανός τουρίστας από κρουαζιερόπλοιο να θέλει να αγοράσει σακούλες με πράγματα στο υποκατάστημα της Κέρκυρας της Marks and Spencer; Ή ένα φούτερ που φέρει τον θρύλο «Chicago Bulls»;

Η Κέρκυρα, όπως και η Βενετία, γίνεται ένα αφιλόξενο μέρος για να ζουν οι δικοί της άνθρωποι. Στο χωριό που μένω, οι δύο ταβέρνες που λειτουργούν όλο το χρόνο έχουν κλείσει για το χειμώνα, γιατί η εποχική λειτουργία έχει γίνει πιο προσοδοφόρα, και επομένως πιο σημαντική, από την εξυπηρέτηση των ντόπιων. Το χωριό κινδυνεύει να γίνει μια παράσταση παρά να παραμείνει ένας ζωντανός οργανισμός.

Σύντομα, η ομογενοποίηση θα μεταμορφώσει την Κέρκυρα, τη Σαντορίνη, τη Μύκονο, ακόμη και την Αθήνα, σε απλούς προορισμούς, χωρίς καμία διαφοροποίηση αδιακρίτως απευθυνόμενους σε όλους εκτός από τους απαιτητικούς επισκέπτες – οι ίδιοι, θα είναι απλά μια φυλή που πεθαίνει...

Διαβάστε το πρωτότυπο κείμενο στα αγγλικά [εδώ](#)

Ο Richard Pine, είναι Ιρλανδός συγγραφέας και μόνιμος κάτοικος Κέρκυρας. Για χρόνια αρθρογράφος της αγγλόφωνης έκδοσης της εφημερίδας Καθημερινή (παραιτήθηκε το 2000 επικαλούμενος περιστατικό ακραίας λογοκρισίας), είναι τακτικός αρθρογράφος της εφημερίδας The Irish Times, της παλαιότερης και μεγαλύτερης ημερήσιας εφημερίδας της ιρλανδίας. Είναι διευθυντής της Βιβλιοθήκης Durrell

στην Κέρκυρα, ενώ κείμενα του δημοσιεύονται συχνά στον ευρωπαϊκό Τύπο.